

KM

คู่มือการจัดการความรู้
ด้านการผลิตบัณฑิต และด้านการวิจัย
โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
ประจำปีการศึกษา 2561

จัดทำโดย
คณะกรรมการจัดการความรู้
โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย

การจัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิต

หัวข้อ “การเขียนข้อเสนอวิทยานิพนธ์อย่างไรเพื่อให้ผ่านและสามารถขึ้นสอบ

สาเหตุที่ต้องมีเทคนิคการเขียนข้อเสนอวิทยานิพนธ์อย่างไรให้ผ่านและสามารถขึ้นสอบได้ เนื่องด้วยขั้นตอนก่อนที่นักศึกษาจะดำเนินการขั้นตอนสอบวิทยานิพนธ์ นักศึกษาจะต้องยื่นหัวข้อเสนอวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการโครงการฯ ส่วนหนึ่งจะไม่ได้รับการพิจารณาอนุมัติหัวข้อ นักศึกษาจะต้องกลับไปปรึกษาอาจารย์และยื่นหัวข้อเสนอวิทยานิพนธ์ใหม่ ตรงนี้จะส่งผลให้เกิดความล่าช้าออกไปอีก เพื่อให้ นักศึกษามีความก้าวหน้า อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการแนะนำวิธีการเขียนข้อเสนอให้ถูกต้องและให้ผ่านจนสามารถขึ้นสอบได้ จะทำให้การผลิตบัณฑิตเป็นไป ไปเป้าหมาย

เทคนิคการเขียนข้อเสนอวิทยานิพนธ์ให้ผ่าน

เขียนให้ครอบคลุมทุกประเด็นหัวข้อ ได้แก่

- 1) ชื่อเรื่องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ที่มาและความสำคัญของปัญหา
- 3) กรอบแนวความคิดและความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชา
- 4) วัตถุประสงค์
- 5) สมมติฐานในการวิจัย (ถ้ามี)
- 6) ขอบเขตการวิจัย
- 7) วิธีดำเนินการวิจัย
- 8) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- 9) การใช้หลักฐานทางเอกสารอ้างอิง

หลักเกณฑ์การพิจารณาเนื้อหาในหัวข้อดัชนีพนธ์

- **ชื่อเรื่อง** มีความสอดคล้องตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา มีความทันสมัยกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ในปัจจุบัน
- **ประเด็นปัญหาการวิจัย** วิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริง ให้มีความชัดเจน
- **การใช้หลักฐานทางเอกสาร** อ้างอิงเอกสารที่ทันสมัย ไม่เกิน 5 ปี ไม่อ้างอิงงานระดับปริญญาโท
- **วัตถุประสงค์การวิจัย** สอดคล้องกับชื่อเรื่อง ศึกษาสภาพปัญหาให้ชัดเจน
- **สมมติฐานในการวิจัย** จะต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ คือคำตอบของปัญหา
- **กรอบความคิดในการวิจัย** ตัวแปรที่ศึกษาจะต้องตรงกับสาขาวิชา ควรมีหลายตัวแปรที่เกี่ยวข้อง
- **ขอบเขตของการวิจัย** เป็นการศึกษาในระดับภาค ระดับประเทศ ระบุเป็นใคร อยู่ที่ไหน ในปี พ.ศ. อะไร จำนวนเท่าไร และเนื้อหาหรือตัวแปรการวิจัยมีอะไรบ้าง
- **ระเบียบวิธีวิจัย** ใช้สถิติให้สอดคล้องกับการวิจัย การใช้สถิติต้องเลือกใช้สถิติให้ตรงกับวัตถุประสงค์ และประเภทข้อมูลของการวิจัย ต้องให้สอดคล้องกับจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มี
- **เครื่องมือที่คาดว่าจะใช้** ระบุให้ชัดเจน

ในการนำเสนอหัวข้อดัชนีพนธ์ของนักศึกษา อาจารย์จะต้องพิจารณาในแต่ละหัวข้อในแบบฟอร์มขออนุมัติหัวข้อดัชนีพนธ์ เขียนข้อพิจารณาให้สอดคล้องกับหัวข้อแต่ละประเด็น หลายๆ ต่อหลายครั้งอาจารย์ที่ปรึกษาเองเขียนขัดแย้งกับประเด็นที่ให้พิจารณาก็เป็นส่วนหนึ่งที่คณะกรรมการไม่สามารถพิจารณาให้ผ่านได้

ปัญหาที่พบเห็นส่วนมากจะเป็นเรื่องของสถิติในการวิจัย ในเรื่องของตัวแปร ตัวแปรจะต้องตรงกับสาขาวิชา และต้องมีความเหมาะสมการทำดัชนีพนธ์ในระดับปริญญาเอกด้วย

การจัดการความรู้ด้านการวิจัย

หัวข้อ “เทคนิคการวิจัยเดลฟายและการออกแบบการวิจัย”

เทคนิคการเก็บรวบรวมในการทำวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ที่เชื่อถือได้มีหลายวิธีด้วยกัน เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต เป็นต้น

เฉพาะการทำวิจัยเชิงคุณภาพมีเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นิยมใช้มาก ได้แก่ Delphi EFR EDFR และ Focus Group

เทคนิคเดลฟาย

การวิจัยในปัจจุบันนี้มีบทบาทสำคัญมากในทุกวงการไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ด้านสังคม หรือด้านการเมืองการปกครอง ที่ต้องการความรู้ ความจริงหรือคำตอบที่เชื่อถือได้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ เพื่อหาข้อยุติในประเด็นที่เกิดปัญหา

นอกจากนี้ผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นข้อมูลที่จะใช้ในการพิจารณาตัดสินใจหรือกำหนดแนวทางในการปฏิบัติในโอกาสต่อไป

ทางสังคมศาสตร์ บางครั้งผู้วิจัยต้องการหาคำตอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นประเด็นที่น่าสนใจในสังคม เพื่อใช้กำหนดแนวทางที่ควรจะเป็นในปัจจุบัน หรือในอนาคต ในการหาคำตอบของปัญหาการวิจัยที่เชื่อถือทางสังคมศาสตร์ จึงได้มีการนำ เทคนิคเดลฟาย มาใช้ในการทำวิจัย

เทคนิคเดลฟาย มีพื้นฐานแนวคิดมาจากสุภาษิตที่ว่า หลายหัวดีกว่าหัวเดียว คือในการพิจารณาตัดสินใจเรื่องใดๆก็ตาม ความคิดเห็นควรมาจากกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ ซึ่งจะดีกว่ามาจากบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่ผ่านมาในการตัดสินใจจะเป็นในรูปแบบที่ผู้บริหารตัดสินใจกระทำลงไปตามความรู้ ความสามารถหรือความรู้สึกรักของตนเอง

การเลือกใช้เทคนิคเดลฟายก็เพื่อต้องการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าซึ่งกันและกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่ต้องมาพบหน้ากัน และยังไม่ทราบว่าใครบ้างที่อยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นจึงสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเป็นอิสระ เทคนิคเดลฟาย จึงสามารถใช้ได้แม้ในกรณีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญบางคนในกลุ่มเป็นศัตรูกัน

คุณลักษณะของเดลฟาย

1. เป็นการเสาะแสวงหาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องหนึ่งเรื่องใด และไม่ต้องการให้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่นมีอิทธิพล หรือมีผลกระทบต่อ การพิจารณาตัดสินใจของตนเอง
2. ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมการวิจัยต้องตอบแบบสอบถามตามที่ กำหนดให้ครบทุกรอบ และโดยทั่วไปแบบสอบถามรอบที่ 1 มักจะเป็น แบบสอบถามปลายเปิด ในรอบต่อไปจึงจะเป็นแบบสอบถามปลายปิด ใน ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)
3. สถิติที่ใช้ได้แก่สถิติเกี่ยวกับการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางจะใช้ ค่ามัธยฐาน (Median) และการวัดการกระจายจะใช้ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range)

การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เป็นเทคนิควิธีที่นำความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง มาใช้ประโยชน์อย่างมีระบบ โดยมีหลักการสำคัญ คือรวบรวม ความคิดเห็นที่กระจัดกระจายของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มีความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอัน เดียวกัน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการตัดสินใจหรือ ลงข้อสรุปในเรื่องหนึ่งเรื่อง ใด ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับเลือกให้เข้าร่วมในโครงการนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความ เข้าใจในเรื่องที่จะทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงจะทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือได้

การคัดสรรกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ควรกำหนดเกณฑ์ในการคัดสรรดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่จะทำวิจัยเป็นอย่างดี
2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องที่จะทำวิจัยสามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้

การนำเทคนิคเดลฟายมาใช้ในการวิจัย

ผู้ทำการวิจัยจะตัดสินใจใช้เทคนิคเดลฟายเมื่อมีปัญหการวิจัยลักษณะต่อไปนี้

1. ปัญหาที่จะทำการวิจัยไม่มีคำตอบที่ถูกต้องแน่นอน แต่สามารถหาคำตอบได้จากการรวบรวมการตัดสินใจแบบอัตวิสัย (Subjective Judgments) จากผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ
2. ปัญหาที่จะทำการวิจัยต้องการความคิดเห็นหลายๆ ด้านจาก ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถของผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ
3. ผู้ทำการวิจัยไม่ต้องการให้ความคิดเห็นของผู้อื่นมีผลกระทบ หรือมีอิทธิพลต่อการพิจารณาในการตัดสินใจของตนเอง
4. การพบปะเพื่อนัดประชุมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นการไม่สะดวก
5. ไม่ต้องการเปิดเผยรายชื่อบุคคลในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพราะความคิดเห็นของคนในกลุ่มเกี่ยวกับปัญหาที่วิจัยอาจมีความขัดแย้งกันมาก

ขั้นตอนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟาย เริ่มจากการคัดสรรกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมตอบแบบสอบถาม และเพื่อให้ได้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ตรงกันและน่าเชื่อถือมากที่สุด จึงต้องถามซ้ำ โดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลายรอบโดยทั่วไปมักจะถามความคิดเห็น 3-4 รอบ คือ

1. รอบที่ 1 แบบสอบถามในรอบนี้จะเป็นคำถามปลายเปิด และเป็นการถามอย่างกว้างๆ หรือจะใช้การสัมภาษณ์ก็ได้

2. รอบที่ 2 แบบสอบถามในรอบนี้จะพัฒนาจากคำตอบในแบบสอบถามปลายเปิด หรือจากการสัมภาษณ์ในรอบแรก โดยจัดสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิด เพื่อที่จะส่งกลับไปยังผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมตอบอีกครั้ง แบบสอบถามรอบนี้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะตัดสินใจตอบโดยจัดระดับความสำคัญของแต่ละข้อคำถามในรูปแบบของการให้เปอร์เซ็นต์ หรือตอบในแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
3. รอบที่ 3 หลังจากได้รับแบบสอบถามรอบที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญคืนมา ผู้วิจัยจะนำคำตอบแต่ละข้อคำถาม ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) แล้วส่งแบบสอบถามไปใหม่ โดยใช้แบบเดิมเหมือนกับแบบสอบถามรอบที่ 2 แต่เพิ่มค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของกลุ่ม และคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น ได้ตอบในแบบสอบถามฉบับที่ 2 แล้วส่งกลับไปให้
4. ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นตอบอีก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาทบทวนอีกครั้งว่าต้องการยืนยันคำตอบเดิมหรือต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ก็ได้ แต่ขอรับรองให้เขียนเหตุผลสั้นๆ ลงตอนท้ายของแต่ละข้อด้วย
5. รอบที่ 4 ผู้ทำวิจัย จะทำตามขั้นตอนเหมือนกันกับรอบที่ 3 คือ คำนวณหา ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากคำตอบที่ได้มาใหม่ แล้วใส่ลงในแบบสอบถามที่มีรูปแบบและเนื้อหาเช่นเดียวกับขั้นตอนในรอบที่ 3 รวมทั้งใส่คำตอบของผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นลงไปด้วย
6. กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อความจาก เทคนิคเดลฟายรอบสุดท้าย โดยกำหนดจากค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่หาจากข้อมูลรอบสุดท้าย

ข้อดี ข้อเสีย ของเทคนิคเดลฟาย

ข้อดี

1. เป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็นโดยไม่ต้องมีการพบปะประชุมร่วมกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นการท่นเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นอย่างมาก
2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นคำตอบที่น่าเชื่อถือเพราะ
 - 2.1 เป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นอย่างแท้จริง
 - 2.2 ได้มาจากการย้าถามหลายรอบ จึงเป็นคำตอบที่ได้ก้ล้นกรองมาอย่างรอบคอบ
 - 2.3 ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็มที่และอิสระ
3. ผู้ทำวิจัยสามารถระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้โดยไม่จำกัดทั้งในเรื่องจำนวนผู้เชี่ยวชาญ สภาพภูมิศาสตร์ หรือเวลา
4. เป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนดำเนินการไม่ยากนัก และได้ผลอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ
5. ผู้ทำวิจัยสามารถทราบลำดับความสำคัญของข้อมูลและเหตุผลในการตอบรวมทั้งความสอดคล้องในเรื่องความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี

ข้อเสีย

1. ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการคัดเลือกถ้าไม่มีความรู้ ความสามารถหรือเชี่ยวชาญในสาขานั้นอย่างแท้จริง จะทำให้ข้อมูลที่ได้ขาดความน่าเชื่อถือ
2. ผู้เชี่ยวชาญไม่เต็มใจให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างแท้จริง
3. ผู้ทำการวิจัยขาดความรอบคอบ หรือมีความลำเอียงในการพิจารณาวิเคราะห์คำตอบที่ได้ ในแต่ละรอบ
4. แบบสอบถามที่ส่งไปสูญหายระหว่างทาง หรือไม่ได้รับคำตอบกลับมาครบในแต่ละรอบ